

הזמנה להגיש הצעה למחקר הערכה לתוכנית
” בניית מחלקות והכשרת צוות בבתי אבות ובתי חולים גריאטריים –
בשיטת אשכולות דיור”

קרן הסיעוד של המוסד לביטוח לאומי (להלן: **המזמינה**) מזמינה חוקרים, להגיש הצעה למחקר הערכה שילווה את תכנית “ **בניית מחלקות והכשרת צוות בבתי אבות ובתי חולים גריאטריים - בשיטת אשכולות דיור**”, כמפורט להלן (להלן: **המציע/המציעים**). השימוש במסמך בשם “בתי אבות” מתייחס הן לבתי אבות והן לבתי חולים גריאטריים. **המזמינה לא תישא במימון הכנת הצעה זו ואינה מתחייבת לקבל הצעה כלשהי.**

1. מ ב א

קרנות הביטוח הלאומי

קרנות הביטוח הלאומי הן קרנות לפיתוח ומימון שירותים חברתיים ויוזמות חברתיות. הפעילות העיקרית של המוסד לביטוח לאומי מתמקדת בתשלום גמלאות בכסף או בעין לזכאים להן על פי החוק. עם זאת, הגמלאות המשולמות לזכאים אינן מכסות את מגוון הצרכים, ולכן, כדי ליצור השלמה בין תשלום הגמלאות לבין שירותים חברתיים, המוסד לביטוח לאומי מסייע גם בפיתוח שירותים בקהילה במטרה לשפר את רווחתן של אוכלוסיות בסיכון ולהרחיב את מעגל ההזדמנויות שלהן. פעילות זו נעשית באמצעות **קרנות הביטוח הלאומי**.

פעילות ייחודית זו של המוסד, נעשית מכוח חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ”ה-1995 באמצעות אגף הקרנות (האגף לפיתוח שירותים). האגף פועל באמצעות חמש קרנות: הקרן לפיתוח שירותים לנכים, קרן סיעוד, הקרן למפעלים מיוחדים, הקרן למימון פעולות בטיחות וגהות בעבודה (מנוף), והקרן לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון.

התוכנית, נשוא פנייה זו, ממומנת ומפותחת בסיוע **קרן סיעוד** (להלן: **הקרן**), אשר מסייעת לגופים ציבוריים, בסיוע מקצועי ומימוני, לפתח תשתיות ושירותים חברתיים עבור קשישים מוגבלים בקהילה ובמוסדות. תכניות המיועדות לפיתוח ולהטמעה עתידית בקהילה ברחבי הארץ מלוות בהערכה מחקרית.

2. תיאור התוכנית ומטרותיה

הקרן קידמה בשנים האחרונות חשיבה מחודשת בגישה של בנייה והפעלת מחלקות לסיעודיים, תשושי נפש ותשושים במסגרות המוסדיות. בשיתוף האגף לגריאטריה במשרד הבריאות והשירות לאזרח הוותיק במשרד הרווחה, קודמו תכניות לשיפוץ והתאמת מחלקות בגישה החדשנית של בנייה והפעלה בשיטת אשכולות הדיור. מדובר בתכנית לכל מחלקה הכוללת שינוי תשתיתי והכשרות צוותים להפעלה בגישה ממוקדת לקוח.

החלוצים היו 2 אשכולות לקשישים תשושים בבית האבות הספרדי בחיפה הפועלים משנת 2013 ולוו במחקר הערכה ראשוני, שהתמקד בשינוי התשתיתי, שמומן על ידי קרן הסיעוד, ובוצע על ידי פרופ' פרלה ורנר, מאוניברסיטת חיפה. לדו"ח המחקר ראו נספחים א', א'1 ו-א'2.

בשנת 2017 קידמה הקרן הרחבה לתכנית הכוללת 4 בתי אבות נוספים (5 מחלקות), שנכוננו לשדרג ולהתאים את המחלקות הקיימות בבתי האבות לשיטת אשכולות הדיור (להלן: **המחלקות**). בתי האבות שהגישו בקשה נבחנו על פי עמידה בתנאי סף וקריטריונים של תעדוף.

בתי האבות שמשותפים בתכנית:

צהלון יפו – מחלקה סיעודית - 36 מיטות.

הלפרין אשקלון – מחלקה סיעודית - 36 מיטות.

עירוני אשדוד – מחלקה סיעודית - 36 מיטות.

נצרת עילית – מחלקה לתשושים - 30 מיטות.

נצרת עילית – מחלקה לתשושי נפש - 36 מיטות.

התוכנית מורכבת מפרויקט בינוי בכל אחת מהמחלקות (שדרוג מחלקה בשיטת אשכולות הדיור), ותכנית הכשרות לצוות המחלקה.

פרויקט הבינוי - יציאת המחלקות לתכנית הבינוי אינה אחידה ומשתנה ממחלקה למחלקה.

תכנית הכשרות - במקביל לאכלוס האשכולות, יתקיימו במימון הקרן הכשרות לצוות הבין מקצועי שיכללו את עובדי המחלקות וחברי הצוות הבכיר של בית האבות. משך תקופת ההכשרה – 12 חודשים. ההכשרות יחלו כחודשיים לפני כניסת הדיירים למבנה האשכולות המשודרג.

להלן מידע על פריסת הפעילות הצפויה בהכשרות (התכנית נתונה לשינויים):

חודש ראשון - יתקיימו 2 מפגשים.

בחודשים 2-7 - יתקיימו בכל חודש 2 מפגשים עם הצוות הזוטר ומפגש אחד עם הצוות הבכיר.

בחודשים 8-12 - יתקיימו אחת לחודש מפגש עם הצוות הזוטר ואחת לחודשיים מפגש עם הצוות הבכיר.

כמו כן, יתקיימו מפגשים של בעלי תפקידים כולל מנהלי בתי האבות לבניית מודל ההפעלה.

מידע נוסף על התוכנית ומסמך על עקרונות ההכשרה ראו בנספחים ב' ו-ב'1.

לוח זמנים (מבוסס על הערכה בלבד) - פרויקט הבינוי ותכנית ההכשרות צפויים להתמשך להתבצע במועדים המפורטים להלן -

<u>בתי האבות שמשותפים בתכנית :</u>	<u>לוח"ז התחלת הכשרות (*):</u>	<u>לוח"ז סיום ביצוע תכנית הבניה :</u>
צהלון יפו – מחלקה סיעודית	דצמבר 2018	דצמבר 2018
נצרת עילית – מחלקת תשושים	פברואר 2019	אפריל 2019
עירוני אשדוד – מחלקה סיעודית	אפריל 2019	יוני 2019
הלפרין אשקלון – מחלקה סיעודית	יולי 2019	ספטמבר 2020
נצרת עילית – מחלקה לתשושי נפש	פברואר 2020	אפריל 2020

* יתכנו שינויים בלוח הזמנים לתחילת ההכשרות, בהתאם ללוח הזמנים לסיום עבודות הבניה ואכלוס המחלקה.

מטרות התוכנית –

1. חשיפת צוות המחלקה והנהלת הבית לגישה טיפולית אחרת, המאפשרת אוטונומיה ומעורבות של הדייר בתהליך קבלת החלטות
2. הטמעת גישה המחזקת את תפיסת **המקום כבית** עבור הקשישים דיירי המחלקות, באמצעות שינוי מבני בבתי האבות תוך יצירת 2-3 אשכולות דיור – בכל אשכול יתגוררו 12-18 קשישים.
3. הטמעת גישה חדשנית המתבססת על ההבנה **שהדייר במרכז**, תוך התייחסות להעדפותיו, לצרכיו ורצונותיו, ומתן כבוד ואוטונומיה לדייר.
4. הטמעת גישה ביזורית, המעבירה אחריות מאחיות לכוחות עזר מחד, ומעצימה את כוחות העזר מאידך
5. הפעלת המחלקות בגישה המעצימה את הצוות ומחזקת את הדיאלוג בין הצוות באשכולות לצוות הבכיר של בית האבות.
6. שינוי / שיפור באיכות הטיפול ורווחת הזקן ומשפחתו באמצעות שילוב השינוי המבני והשינוי התפיסתי בגישת הטיפול בזקן.

3. אוכלוסיית היעד למחקר

- קשישים תשושים, סיעודיים ותשושי נפש דיירי אשכולות הדיור.
- בני משפחה של קשישים דיירי אשכולות הדיור.
- צוות אשכולות הדיור והנהלת בית האבות.
- קבוצת ביקורת – על צוות המחקר להציע בהצעה זו הצעה לקבוצת ביקורת.

4. מטרת ההערכה ותפקיד צוות המחקר

- סיוע בעיצוב מודל ההפעלה.
- בחינת הצלחת התוכנית, מבחינת השגת מטרותיה, ככלי מסייע לקביעת מדיניות עתידית.
- הערכת ההכשרה והתאמתה לבתי האבות ולשיטת האשכולות.
- הערכת והתאמת התכנית לאוכלוסיות הקשישים השונות - תשושים, סיעודיים ותשושי נפש.
- הפקת תדריך הפעלה לבתי האבות שבתכנית ובתי אבות נוספים שירצו לאמץ את שיטת האשכולות. התדריך יכלול היבטים של בינוי והיבטים של הפעלה, ויבוסס על ידע שנצבר במחקר וחילוץ ידע נוסף המצוי אצל אנשי המקצוע בשטח. רכיב זה אופציונלי ויש להגיש עליו תמחור נפרד. ראו להלן סעיף 10.

תפקידי צוות המחקר הם :

1. להעריך את הפעילויות ויעילות התוכנית באמצעות שיטות מחקר וכלים מגוונים (מבנה, זמן, תוצרים).
 2. להגדיר מדדי הצלחה (יעדים, תפוקות ותוצאות) להערכת השינוי (תשתיות והכשרה) על הצוות, הקשישים ובני המשפחה, באופן שיסייעו למיצוב התכנית ולאפשרות הטמעה והרחבתה בהיקף ארצי. בשיתוף עם המזמינים ועם הצוות המקצועי שילווה את התכנית.
 3. לזהות נקודות חוזק וחולשה בהקמה ובהפעלת התכנית ולהציע רעיונות לשיפור ולסייע בעיצוב מודל הפעלה מיטבי.
 4. לסייע במידת הצורך בהגדרת בסיס נתונים אחיד עבור התוכנית ובהגדרת המידע שייכלל בו.
- לא נדרש מצוות המחקר לסייע בטכנולוגיה של בניית מאגר הנתונים.**
5. לבצע פעולות מחקריות נוספות שיידרשו במהלך תקופת ההפעלה.
 6. להשתתף בוועדות היגוי ובפגישות שונות הרלוונטיות לתוכנית ולתכני המחקר.

5. מתכונת

- המחקר מתוכנן להמשך על פני כ- 36 חודשים, בהתאמה ללוח הזמנים של התכנית. ראה פירוט לוח זמנים בסעיף 2 לעיל.
- המחקר יתחיל מיד לאחר בחירת צוות המחקר ואישור הצעתו, ובהתאמה להתקדמות התכנית בכל בית אבות בנפרד.
- המחקר ילווה באופן שוטף על ידי נציגי המזמינה וצוות המחקר שייבחר יהיה בקשר קבוע עמם. המחקר ילווה גם בצוות היגוי למחקר, אשר יכלול נציגים מביטוח לאומי וגורמים נוספים שייקבעו בהמשך. כמו כן, התכניות בקרן מלוות בוועדת היגוי הכוללת נציגים מביטוח לאומי, נציגי בתי האבות וגורמים נוספים שייקבעו בהמשך. החוקרים הראשיים יהיו שותפים לוועדת היגוי של התוכנית וישתתפו בישיבותיה.
- החוקרים הראשיים ייתנו משובים שוטפים/תקופתיים בכתב ובעל פה, לפי העניין, לנציגי המזמינה, לצוות ההיגוי למחקר ולצוות ההיגוי של התוכנית, יעבירו להם את כלי המחקר, את דו"חות הביניים ואת הדו"ח הסופי לפני הפצתו.

6. מדדי הצלחה והיקף אוכלוסיית המחקר

צוות המחקר מתבקש לכלול בהצעתו **עקרונות** לבניית מדדי הצלחה – כולל מדדי תפוקות ומדדי תוצאות והמידע הנדרש לבנייתם.

המדדים עצמם ייבנו בשיתוף פעולה בין צוות המחקר, צוות התוכנית, ונציגי המזמינה. כמו כן, על ההצעה לכלול היקפי אוכלוסיית היעד שתיכלל במחקר הן כמותי והן איכותני, כולל התייחסות לקבוצת ביקורת היקפה והיתכנות ההגעה אליה.

7. לוח זמנים למחקר

המציע יגיש, במסגרת הצעתו, שלבים מפורטים לביצוע המחקר בהתחשב בלוח הזמנים לפעילות התוכנית, כאמור בסעיפים 2 ו-5.

8. תוצרי המחקר ופרסומם

המוסד לביטוח לאומי שומר לעצמו את הזכות לפרסם את הדו"ח הסופי במסגרת פרסומי מינהל המחקר והתכנון בסדרה מיוחדת. החוקרים הראשיים יהיו אחראים על הגשת הדו"ח הסופי, מבחינה מקצועית ואישית, הן בצד התוכן והן בצד העריכה הלשונית והצורנית, כל זאת בהתאם לדרישות יחידת הפרסומים של המוסד לביטוח לאומי שנושא במימון הפרסום. לאחר פרסום הממצאים בסדרת הפרסומים של המוסד לביטוח לאומי, החוקרים יהיו רשאים להשתמש בנתוני המחקר לפרסום מאמרים בכתבי עת מקצועיים, הצגה בכנסים מדעיים ו/או לצורכי הוראה זאת תוך אזכור התוכנית, מקור הנתונים ועצם הפעלתה במימון הביטוח הלאומי. בנוסף, צוות המחקר יתחייב להציג את ממצאי המחקר, מעת לעת, בפני השותפים לתוכנית ו/או בפני פורום רחב יותר במסגרת ועדת היגוי או בכל פורום אחר שיידרש.

9. דרישות מצוות המחקר

תנאי סף

- גיבוש צוות הערכה רב-תחומי עם חוקרים ממספר תחומי מומחיות :
 - א. מומחיות בביצוע מחקר הערכה או מחקר יישומי מסוג אחר המבוסס על איסוף נתונים וניתוחם הן בשיטות כמותיות והן בשיטות איכותניות.
 - ב. מומחיות בתחום זקנה
 - כל המומחים יהיו בעלי תואר שני מחקרי (תזה) לפחות.
 - על החוקר/ת הראשית להציג יכולת מוכחת לניהול מחקר בהיקף הנדרש במחקר זה.

כל החוקרים בצוות המוצע צריכים להיות שותפים פעילים באופן משמעותי במחקר. מומחים שהיקף התקציב עבורם יהיה נמוך – במתכונת ייעוץ, לא יובאו בחשבון לצורך עמידה בתנאי הסף

הצעת מחקר שתוגש על ידי חוקר/ת המשלב/ת מספר תחומי מומחיות הנדרשים לעיל תתקבל אף היא.

העדפות

1. תינתן עדיפות לחוקרים בעלי תואר שלישי.
2. תינתן עדיפות לצוות שיכלול חוקרים ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל.
3. תינתן עדיפות לצוות מחקר שיש לו ניסיון בהערכה של מיזמים או תכניות בהיקף דומה.
4. עדיפות תינתן למומחיות בתחום מיסוד בזקנה.

10. תקציב המחקר

1. תקציב המחקר הוא עד 600,000 ש"ח כולל מע"מ ותקורה, למשך 36 חודשים.
2. המציעים יגישו בהצעתם תקציב נפרד להפקת תדריך כאמור בסעיף 4 לעיל.

11. אופן הגשת הצעת המחקר

הצעת המחקר תוגש מודפסת על גבי הטופס "הצעת מחקר להערכת תוכניות באגף הקרנות" המצורף להזמנה זו [כנספח ג'](#). את ההצעות יש לשלוח בדואר אלקטרוני ובנוסף בארבעה עותקים מודפסים בדואר רגיל אשר יישלח אל סימה אבישר חבר, סגנית מנהלת קרן סיעוד, המוסד לביטוח לאומי, שד' וייצמן 13, ירושלים 91909.

עותקים במסירה אישית יימסרו לידי סימה אבישר חבר, קרן סיעוד, במזכירות קרנות הביטוח הלאומי, רח' דיסקין 9א', קומה 4 ירושלים.

העותק המקוון יישלח לדוא"ל – simach@nioi.gov.il

12. אופן בחירת ההצעה

ההצעה תיבדק ע"י ועדת מחקר, שתורכב ע"י המזמינה. בדיקת ההצעות תעשה בהתאם לאמור בסעיף 9 לעיל ולקריטריונים המפורטים בנספחים ד' ו-ה' ולפי השלבים הבאים:

תנאי סף - בדיקת תנאי סף לצוות המחקר.

איכות צוות המחקר - להצעות אשר עמדו בתנאי הסף יינתן ציון לצוות המחקר בהתחשב בהעדפות שפורטו בסעיף 9 לעיל. מפתח הניקוד מצורף **כנספת ד'**.

מרכיב זה יהווה 50% מהציון המשוקלל.

איכות ההצעה – הצעות אשר צוות המחקר קיבל בהן ציון של 80% ומעלה יועברו לבדיקת איכותן. ההצעה תיבחן לפי מפתח הניקוד המצורף **כנספת ה'**.

מרכיב זה יהווה 50% מהציון המשוקלל. לתשומת לב המציעים כי 10% מציון איכות ההצעה יינתן להלימה בין הצעת המחיר לאיכותה.

ראיון עם צוות המחקר המוצע – הצעות שהציון המשוקלל שלהם יהיה 80 לפחות, יוזמנו לראיון. המזמינים יהיו רשאים להוריד את הציון המשוקלל ל-75 אם לא תהיה אף הצעה שתקבל ציון משוקלל של 80 ומעלה.

לראיון יינתן משקל של 30% ולציון המשוקלל של איכות ההצעה ואיכות הצוות יינתן משקל של 70%.

אם יהיו יותר מחמש הצעות שיעמדו בקריטריון האמור בסעיף זה, יוזמנו לראיון חמשת המציעים שקיבלו את הציונים המשוקללים הגבוהים ביותר.

המזמינה תהיה רשאית לתקן את ציוני האיכות של ההצעות והצוות בהתאם להתרשמותה ולהבהרות שיתקבלו בעת הריאיון.

ההצעה שתקבל את הציון המשוקלל כאמור לעיל, הגבוה ביותר תיבחר.

מועד לראיון – ראיון למציעים שעמדו בתנאי הסף יתקיים **בתאריך 5.11.19** אנא שריינו מועד זה. שעה מדויקת ומקום יישלחו בהמשך, לאחר קריאת ההצעות.

13. רשימת מסמכים נלווים שיש לצרף להצעה:

1. הטופס " הצעת מחקר להערכת תכנית באגף הקרנות " המצורף להזמנה זו **כנספח ג'**.
2. תעודה המעידה על השכלה האחרונה של כל אחד מהחוקרים המוצעים (או אישור לתואר מהמוסד האקדמי שהעניק אותו).
3. קורות חיים של כל אחד מהחוקרים המוצעים.
4. שלושה תדפיסים מפרסומים של החוקרים המוצעים. על התדפיס צריך להופיע שם הפרסום/כתב העת מועד הפרסום והיכן התפרסם (במקרה של פרסום שלא פורסם בכתב עת).
- את הפרסומים נא לשלוח בדואר האלקטרוני בלבד.**
5. שלושה ממליצים אליהם ניתן לפנות לקבלת המלצה על עבודת מחקר בהיקף דומה שנערכה על ידי החוקרים המוצעים.
6. כל מסמך רלוונטי שיכול להעיד שהמציע עומד בדרישות ממנו שפורטו בסעיף 9.

14. המועד האחרון להגשת הצעות

- את הצעת המחקר בצירוף המסמכים הנלווים כאמור בסעיף 13 לעיל, יש להגיש עד לתאריך **23.10.19**. באחריות המציעים לוודא כי הצעתם הגיעה במועד.

15. שאלות הבהרה

- בשאלות ניתן לפנות לגב' סימה אבישר חבר במייל simach@nioi.gov.il עד לתאריך **18.9.19**.

16. הערות

1. יכולתם של החוקרים לפנות את לוח הזמנים שלהם במידה סבירה לטובת השתתפותם במחקר לאורך תקופת המחקר תובא בחשבון.
2. המזמינה רשאית שלא להתחשב כלל בהצעה שהיא בלתי סבירה מבחינת ההיבטים האלה:
 1. מחיר לעומת מהות ההצעה.
 2. תנאי ההצעה.
 3. היעדר התייחסות מפורטת לסעיף מסעיפי הזמנה זו, שלדעת המוסד מונע הערכת ההצעה.
3. המזמינה רשאית שלא לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.
4. המזמינה אינה מתחייבת לבצע את כל חלקי המחקר.
5. המזמינה תהיה רשאית להציע לחוקרים שונים לשלב את הצעותיהם.
6. המזמינה רשאית בכל שלב להכניס לתוכנית המחקר שינויים ותוספות, ובכלל זה לצמצם או להרחיב אותה, בתיאום עם החוקר הראשי, והוא מתחייב לבצעם בתוך פרק זמן שייקבע בין הצדדים, ובלבד שהשינויים המתבקשים אינם נוגדים את שיקול דעתו המקצועית של החוקר הראשי.
7. המועד המשוער למתן תשובות הוא כשלושה שבועות מהמועד האחרון להגשת ההצעות.